

การศึกษา เปรียบ เทียบสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดสงขลา กับ เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ

นายประดิษฐ์ ไชยกาฬ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

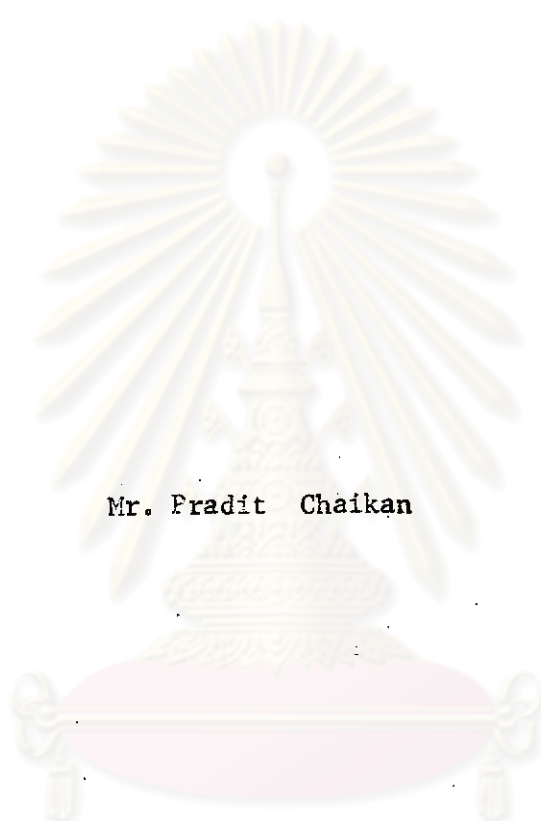
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

I 16209849

A STUDY OF THE ELEMENTARY SCHOOL LIBRARIES IN SONGKHLA
PROVINCE AS COMPARE TO THE STANDARD FOR THE ELEMENTARY
SCHOOL LIBRARY PROVIDED BY THE MINISTRY OF EDUCATION

Mr. Pradit Chaikan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษา เปรียบเทียบสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา
 กับ เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 โดย นายประดิษฐ์ ไชยกาฬ
 ภาควิชา ประถมศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนสุข บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการ
 ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

(Handwritten signature: ปรัชญา พงษ์)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ อนุภาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 (Handwritten signature: อมรรวิวัฒน์) ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์สุน อมรรวิวัฒน์)

..... *(Handwritten signature: บุญสวัสดิ์)* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนสุข บุญสวัสดิ์)

..... *(Handwritten signature: บัญญัติ)* กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์บัญญัติ แซ่ดำ)

..... *(Handwritten signature: วาดเขียน)* กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาภ วาดเขียน)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษา เปรียบ เทียบสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา
กับ เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อนิสิต นายประดิษฐ์ ไชยกาฬ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขุนสูง บุญสวัสดิ์

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เปรียบ เทียบสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา ๔ สังกัด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กับ เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกตด้วยตนเอง เป็น เครื่องมือในการวิจัย
๒. นำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากร คือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ๔๔ คน ได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ๖๘ คน บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน เทศบาล ๑๑ คน บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ๓ คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๑๒ คน
๓. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-ttest) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างระหว่างมัชฌิม เลขคณิตด้วยวิธี เอส ของเซฟเฟ้

ผลการวิจัย

๑

๑. สภาพที่แท้จริงของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา กับเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ (๖๔.๒๔%) ได้เกณฑ์มาตรฐาน ๕ รายการ จาก ๑๔ รายการ คือ เนื้อที่ โต๊ะ เก้าอี้ ที่วางหนังสือพิมพ์ โต๊ะทำงานของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ ส่วนรายการอื่น ๆ ยังไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน

๒. สภาพห้องสมุดโรงเรียนประชาบาลกับห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และห้องสมุดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กับห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ส่วนห้องสมุดโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title . A Study of the Elementary School Librarics in
Songkhla Province as Compare to the Standard for
the Elementary School Library Provided by the
Ministry of Education

Name Mr. Pradit Chaikan

Thesis Advisor Assistant Professor Poonsook Punyasvasti

Department Elementary Education

Academic Year 1980

Abstract

Objective of study

The objective of this research was to compare the general characteristics of the elementary school libraries among the 4 different administrative organization in Songkhla Province to the minimum standard for the elementary school library set by the Ministry of Education. Those are from : 1. the elementary school under the Songkhla Provincial Administrative Organization. 2. the municipal elementary school. 3. the elementary school under the Department of General Education, Ministry of Education. 4. the elementary school under the Commission of Private School.

Procedure

1. The researcher constructed questionnaires and self-observation records as tools.

2. Questionnaires were distributed to the samples. The subjects were 94 elementary school librarians in Songkhla Province; 68 for type 1, 11 for type 2, 3 for type 3 and 12 for type 4.

3. Data were analyzed to find out percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and tested the difference between mean by using Scheffe's S-Method.

Results

1. The general characteristics of the elementary school libraries in Songkhla Province and the minimum standard of the elementary school library set by the Ministry of Education were **significantly different** at the level of .01. Most of the elementary school librarians (64.25%) were met only 5 from 19 minimum standard categories. Those were library space, tables and chairs, newspaper racks, librarians' desks and materials.

2. The general characteristics of the elementary school libraries under the Songkhla Provincial Administrative Organization and the elementary school libraries under the Commission of Private School were found significantly different at the level of .01. The elementary school libraries under the Department of General Education, Ministry of Education and the elementary school libraries under the Commission of Private School were significantly different at the level of .05. There were no significant difference in the other pairwise contrasts of the elementary school libraries.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส
บุญสวัสดิ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา รองศาสตราจารย์วิบูล คุ้มชัยปาศ
รองศาสตราจารย์หรรษนียา กัลยาณมิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ได้กรุณาให้คำ
แนะนำแก้ไขแบบสอบถามและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องห้องสมุด นอกจากนี้ รองศาสตราจารย์
ดร.สุภาพ วาดเขียน ได้ให้คำปรึกษาทางคานสถิติ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์
ที่กล่าวนามมาแล้ว จึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการทุกอำเภอ และผู้ตอบแบบสอบถาม
ทุกท่าน ซึ่งแต่ละท่านได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ
คุณประภาวดี โลวิสัยพันธ์ ที่ได้กรุณาช่วยตรวจทานความถูกต้องในการพิมพ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้สำเร็จลงด้วยดี.

ประดิษฐ์ ไชยกาฬ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	

๑	บทนำ	๑
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๔
	สมมติฐานในการวิจัย	๕
	ขอบเขตของการวิจัย	๖
	วิธีดำเนินการวิจัย	๗
	ข้อดกลงเบื้องต้น	๙
	ความจำกัดของการวิจัย	๙
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๙
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๑๐
๒	วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	๑๑
	วิวัฒนาการของห้องสมุดโรงเรียน	๑๑
	ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน	๑๓
	วัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียน	๑๔
	หน้าที่ของห้องสมุดโรงเรียน	๒๐
	กิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน	๒๓

	เอกสารและผลการวิจัยในประเทศไทย	๒๖
	เอกสารและผลการวิจัยในต่างประเทศ	๒๙
	มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนในต่างประเทศ	๓๗
	มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไทย	๔๓
๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๔๖
	การเลือกตัวอย่างประชากร	๔๖
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๖
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๙
๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๑
๕	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๕๙
	สรุปผลการวิจัย	๑๖๐
	อภิปรายผลการวิจัย	๑๗๔
	ข้อเสนอแนะ	๑๘๐
บรรณานุกรม		๑๘๒
ภาคผนวก		๑๘๗
ประวัติผู้เขียน		๒๒๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	เนื้อที่ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๕๒
๒	จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ...	๕๔
๓	จำนวนชั้นหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ...	๕๖
๔	จำนวนชั้นนิเทศสารในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ...	๕๘
๕	ขนาดและจำนวนแผ่นป้ายนิเทศการในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดต่าง ๆ	๖๐
๖	แบบและจำนวนตู้เก็บจุลสารในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๖๒
๗	ขนาดและจำนวนตู้บัตรรายการในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๖๔
๘	จำนวนที่วางหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๖๖
๙	จำนวนโต๊ะรับส่งหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๖๘
๑๐	จำนวนโต๊ะทำงานของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ในห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๐
๑๑	จำนวนตู้เก็บอุปกรณ์การสอนในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๒
๑๒	จำนวนรถเข็นหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๔
๑๓	จำนวนเครื่องพิมพ์ดีดในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๕
๑๔	จำนวนลูกโลกในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๗
๑๕	จำนวนแผนที่ในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๗๙
๑๖	จำนวนหนังสือต่อนักเรียน ๑ คน ในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดต่าง ๆ	๘๑
๑๗	จำนวนวารสารที่ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ บอกรับ	๘๓
๑๘	จำนวนวารสารวิชาการที่ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ บอกรับ	๘๖

ตารางที่

หน้า

๑๙	จำนวนนิตยสารทั่วไปที่ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	
	บอกรับ	๘๘
๒๐	จำนวนหนังสือพิมพ์ที่ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ บอกรับ	๙๐
๒๑	วุฒิทางการศึกษาของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ	๙๓
๒๒	วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ	๙๕
๒๓	ที่ตั้งของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๙๗
๒๔	การถ่ายเทของอากาศภายในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ	๙๙
๒๕	แสงสว่างภายในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ	๑๐๐
๒๖	จำนวนโต๊ะแต่ละชนิดในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ..	๑๐๒
๒๗	จำนวนเก้าอี้แต่ละชนิดในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ..	๑๐๔
๒๘	จำนวนห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ที่มีรูปภาพ แผนภูมิ ภาพลึกลับ สไลด์ เครื่องบันทึกเสียง แผ่นเสียง และวิทยุ	๑๐๖
๒๙	ความเพียงพอและขาดแคลนหนังสือหมวดต่าง ๆ ในห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๑๑
๓๐	การเก็บวารสารเก่าของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ .	๑๑๔
๓๑	การเก็บหนังสือพิมพ์เก่าของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ	๑๑๕
๓๒	การทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ .	๑๑๖
๓๓	เพศของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๑๘
๓๔	อายุของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๑๘
๓๕	จำนวนปีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ทำ หน้าที่บรรณารักษ์	๑๒๐
๓๖	จำนวนชั่วโมงที่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ต้องสอนต่อสัปดาห์	๑๒๒

ตารางที่

หน้า

๓๗	การดำเนินงานห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษา	๑๒๔
๓๘	ความเข้าใจของบรรณารักษ์เกี่ยวกับมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียน	๑๒๖
๓๙	จำนวนชั่วโมงที่ผู้ช่วยบรรณารักษ์ช่วยงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดต่าง ๆ	๑๒๘
๔๐	นักเรียนช่วยงานห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ...	๑๓๐
๔๑	เวลาเปิด-ปิด บริการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๓๒
๔๒	จำนวนและระยะเวลาที่ให้นักเรียนยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๓๕
๔๓	การให้บริการครูอาจารย์ยืมหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดต่าง ๆ	๑๓๗
๔๔	บริการหนังสือจอง บริการตอบคำถาม บริการแนะนำการอ่าน การ ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด และการทำคู่มือการใช้ห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๓๙
๔๕	การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๔๔
๔๖	ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยง เหนมาตรฐาน ของห้องสมุดโรงเรียน- ประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๕๖
๔๗	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุด โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ	๑๕๗
๔๘	การเปรียบเทียบคะแนน เฉลี่ยของคะแนน เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุด โรงเรียนสังกัดต่าง ๆ เป็นรายคู่	๑๕๘